فضا با آغاز ثبت‌نام و حضور چهره‌ها در وزارت کشور سیاسی‌تر شد

یک شروع قابل پیش‌بینی

زهرا طیبی
خبرنگار گروه نقد روز

ساختمان سیمانی خیابان فاطمی این روزها به رسم برگزاری انتخابات زودهنگام ریاست جمهوری پررفت‌وآمدتر از همیشه است. چشم خبرنگاران و فیلمبرداران هم به راهروی منتهی به محل ثبت‌نام انتخابات ریاست جمهوری دوخته شده تا لحظات ابتدایی ورود شخصیت‌هایی را ثبت کنند که پیش از این صرفا گمانه‌زنی از حضور آنها در انتخابات ریاست جمهوری مطرح شده بود. در انتخابات دوره چهاردهم اما برعکس انتخابات ۱۴۰۰ خبری از حضور چهره‌های عجیب‌وغریبی که شباهتی به شمایل یک شخصیت سیاسی نداشتند، نیست. وزارت کشور در این دوره از حضور افرادی که فاقد شرایط ثبت‌نام هستند و به ستاد انتخابات کشور می‌آیند جلوگیری کرده است. برمبنای آنچه اسلامی، سخنگوی ستاد انتخابات کشور گفته در روز جمعه ۲۴ نفر برای ثبت‌نام وارد ستاد انتخابات شدند که تنها چهار نفر واجد ثبت‌نام بودند. تا الان نزدیک به ۹ داوطلب در انتخابات نام‌نویسی کردند که در این میان حضور دو چهره از شخصیت‌های سیاسی، سعید جلیلی و علی لاریجانی برای ثبت‌نام در انتخابات ریاست جمهوری مهم‌ترین خبر رویداد انتخاباتی این روزهای کشور بوده است.

حضور سعید جلیلی در ساعات پایانی روز اول ثبت‌نام در ستاد انتخابات

سه ساعت و نیم بعد از شروع رسمی زمان ثبت‌نام محمدرضا صباغیان، نماینده بافق در مجلس اولین نفری بود که در ستاد انتخابات کشور حضور پیدا کرد. مصطفی کواکبیان، دبیرکل حزب مردم‌سالاری و نماینده دوره دهم و هشتم مجلس نیز دومین نفری بود که به ستاد انتخابات کشور آمد. کواکبیان پس از ثبت‌نام برای ریاست جمهوری از «پنج برنامه راهبردی» خود صحبت کرد که اولین آن «جمهوریت سوم» بود. کواکبیان همچنین گفت معتقد است باید یک بار دیگر در قانون اساسی کشور، بازنگری صورت گیرد. عباس مقتدایی، نماینده اصفهان در مجلس نیز حوالی ظهر برای ثبت‌نام به ستاد انتخابات کشور آمد. قدرت‌علی حشمتیان چهارمین نفری بود که در روز اول ثبت‌نام به ستاد انتخابات کشور رفت. سعید جلیلی، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام آخرین فردی بود که در ساعات پایانی روز پنجشنبه حوالی ساعت پنج بعدازظهر به وزارت کشور آمد. سعید جلیلی پیش از حضور در ساختمان وزارت کشور در میان جمعی از طرفداران خود مقابل ساختمان وزارت کشور که در میان آنها افرادی مثل محمود نبویان، نماینده مجلس دوازدهم و سردار نوعی اقدم دیده می‌شد وارد ستاد انتخابات شد. امیرحسین ثابتی و روح‌الله ایزدخواه نماینده مجلس دوازدهم نیز از جمله افرادی بودند که با سعید جلیلی در ستاد انتخابات کشور حاضر شدند.

صبح جمعه پرخبر در ساختمان خیابان فاطمی

صبح جمعه دومین روز ثبت‌نام انتخابات در وزارت کشور با حضور اولین ثبت‌نام‌کننده انتخابات ریاست جمهوری آغاز شد. علی لاریجانی پس از توییتی که پنجشنبه‌شب در شبکه ایکس منتشر کرد، از حضور قطعی خود در انتخابات ریاست جمهوری خبر داد و در آغازین دقایق شروع فرآیند ثبت‌نام حوالی ساعت ۸ صبح در ستاد انتخابات کشور حاضر شد. پس از آن محمود احمدی بیغش، نماینده مجلس یازدهم که البته در انتخابات مجلس دوازدهم ردصلاحیت شده بود دومین فردی بود که به ستاد انتخابات کشور رفت.

محمد خوش‌چهره، نماینده مجلس هفتم که در انتخابات مجلس دوازدهم نامش در لیست انتخاباتی علی مطهری بود نیز سومین نفری بود که به ستاد انتخابات کشور رفت. عبدالناصر همتی، رئیس بانک مرکزی دولت دوازدهم و نامزد انتخابات ریاست جمهوری دور سیزدهم نیز نفر چهارمی بود که در روز دوم به ستاد انتخابات کشور رفت.

جلیلی و لاریجانی داوطلبان پرحاشیه انتخابات ریاست جمهوری

بعد از گذشت دو روز از آغاز ثبت‌نام‌ها، تقریبا دو داوطلب که به نظر می‌رسد رقابت میان آنها جدی باشد برای شرکت در انتخابات ریاست جمهوری به ستاد انتخابات کشور رفتند. سعید جلیلی، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام روز پنجشنبه در حالی به وزارت کشور رفت که پیش از این در انتخابات ریاست جمهوری ۹۲ و ۱۴۰۰ حضور داشت و نام‌نویسی او در انتخابات ریاست جمهوری دوره چهاردهم، سومین تجربه نام‌نویسی وی در انتخابات ریاست جمهوری است. علی لاریجانی نیز پیش از این در انتخابات ریاست جمهوری ۸۴ و ۱۴۰۰ نام‌نویسی کرده بود که نام‌نویسی وی در انتخابات دوره چهاردهم ریاست جمهوری سومین تجربه نام‌نویسی لاریجانی در انتخابات ریاست جمهوری است. به همین بهانه نگاهی انداختیم به صحبت‌ها و شعارهایی که این دو چهره در ادوار مختلف انتخابات ریاست جمهوری پس از نام‌نویسی در وزارت کشور مطرح کردند.

ثبت‌نام این دو نفر در انتخابات البته خالی از حاشیه نبوده است، حضور سعید جلیلی با دو نفر از نمایندگان مجلس (امیرحسین ثابتی، روح‌الله ایزدخواه) حواشی و انتقادات زیادی را به همراه داشته است. این حواشی بعد از واکنش امیرحسین ثابتی به حضورش در کنار جلیلی نیز بیشتر شده است. علاوه براین لاریجانی بالاخره بعد از گمانه‌زنی‌ها درباره حضور یا عدم حضورش پنجشنبه‌شب با انتشار توییتی با دو مقصد وزارت کشور و پاستور، واکنش‌های زیادی در فضای مجازی به همراه داشت تا آنجا که پای این حواشی به ساختمان وزارت کشور نیز کشیده شد و خبرنگاران اشاره‌ای به توییت لاریجانی کردند و وی در پاسخ گفت: «چیزهای مهم‌تری در آن توییت بود.»

دولت سایه، جهش کشور، نمایشی نبودن مسئولان؛ محور صحبت‌های جلیلی بعد از ثبت‌نام

جلیلی روز پنجشنبه بعد از نام‌نویسی در انتخابات ریاست جمهوری، ضمن اشاره به شهادت رئیس جمهور و هیات همراه، گفت: «مردم ما در سوگ رئیس جمهور شهید و محبوب خودشان نشان دادند به خوبی قدردان خدمت و صداقت هستند» جلیلی در فرصت پنج دقیقه‌ای خود بعد از ثبت‌نام به این موضوع اشاره کرد که به دولتی نیاز داریم که «با وجود عزم، اراده و برنامه داشته باشد تا این سرمایه را ارتقا دهد» و در ادامه نیز اشاره‌ای به فعالیت دولت سایه کرد: «ما در ۱۰ سال گذشته در دولت سایه به این مساله اندیشیده‌ایم و با شبکه‌ای از نخبگان و اساتید در حوزه‌های مختلف کارکارشناسی انجام داده‌ایم.» لزوم برنامه‌ریزی دولت، برای «پیشرفت با عدالت در جهت جهش کشور»، «لزوم شکستن انحصار»، همچنین اشاره به این موضوع که «برای جهش، مشارکت حداکثری مردم لازم است و این مشارکت با عدالت به‌دست می‌آید تا همه امکان رشد داشته باشند.» از جمله محورهایی بود که سعید جلیلی روز پنجشنبه بعد از حضور در ساختمان وزارت کشور به آن اشاره کرد. جلیلی پیش از این در انتخابات ۱۴۰۰ با شعار «دولت جهش و جهاد: جهاد بزرگ برای جهش ایران» وارد کارزار انتخاباتی شده بود. در انتخابات ۱۴۰۰ نیز طرفداران جلیلی مقابل ساختمان وزارت کشور، تجمع کردند و وی پس از حضور در جمع مردم به وزارت کشور رفت. جلیلی در آخرین روز ثبت‌نام انتخابات ریاست جمهوری به ستاد انتخابات کشور رفت و پس از ثبت‌نام به این موضوع اشاره کرد که «اگر ندانیم چه نتایجی در چهار سال آینده قرار است رخ بدهد، به جای کارنامه و برنامه، به مردم «نمایش» ارائه خواهد شد.» جلیلی در ادامه به لزوم حرکت برای جهش کشور نیز اشاره کرد و گفت: «کشور نباید فقط اداره شود بلکه باید پیشرفت و جهش نیز پیدا کند.» نامزد انتخابات ریاست جمهوری دوره سیزدهم، به تجربه دولت سایه نیز اشاره و تصریح کرد: «ما در هشت سال گذشته ذیل گفتمان دولت سایه، روی موضوعات مختلف و اولویت‌های اصلی کشور متمرکز بودیم و راه‌حل‌هایی که به زعم ما مشکلات کشور را برطرف خواهد کرد، به دست آوردیم.» سعید جلیلی ۲۱ اردیبهشت‌ماه سال ۹۲ در آخرین روز ثبت‌نام انتخابات ریاست جمهوری به وزارت کشور رفت. شعار انتخاباتی جلیلی در انتخابات دوره یازدهم؛ «حیات طیبه» بود، جلیلی بعد از نام‌نویسی در انتخابات در نشست مطبوعاتی ستاد انتخابات شرکت نکرد.

از هوای تازه ۸۴ تا دولت قوی و ملت زمینه‌ساز ۱۴۰۳

علی لاریجانی روز جمعه و برای سومین بار در انتخابات ریاست جمهوری، نام‌نویسی کرد. لاریجانی بعد از نام‌نویسی در فرصت پنج دقیقه‌ای خود بعد از تسلیت شهادت رئیس جمهور و هیات همراه، به این موضوع اشاره کرد که «عدالت به این معناست که هرکس به حق خود برسد و پایه این حق، حقوق فطری انسان‌هاست. دولت باید زمینه رشد آن را فراهم کند.» لاریجانی اشاره کرد که «در دولت من هر فرد کاربلد با هر سلیقه سیاسی به کار گرفته می‌شود، دولت باشگاه یک حزب و یک جناح نیست.» لاریجانی به این موضوع اشاره کرد که در دولتش «به جای نگاه تمرکزگرا و از بالا به پایین، زمام امور ایران در اختیار نخبگان استانی قرار می‌گیرد.» وی «مساله قراردادن پیشرفت ایران در دیپلماسی کشور» و «حل تحریم‌ها برای گشایش اقتصادی» را از جمله اولویت‌های دیپلماسی ایران دانست. حل مشکلات کشور با روش علمی و دوری از شعار و نظرات غیر تخصصی دیگر محورهایی بود که لاریجانی به آن اشاره کرد. در حوزه اقتصادی نیز «مبارزه با علل فساد» را «مهم‌تر از برخورد با معلول‌ها» دانست. علاوه‌براین لاریجانی در انتها نیز به این موضوع اشاره کرد که «با دولت فربه و مداخله‌گر در همه امور راه به جایی نمی‌بریم» شعار انتخاباتی لاریجانی نیز «ملت قوی، دولت زمینه‌ساز» بود. لاریجانی در انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ با انتشار توییتی با هشتگ «نه کلید نه چکش» به ساختمان سیمانی خیابان فاطمی رفت و بعد از ثبت‌نام در انتخابات ریاست جمهوری در صحبت‌های خود به چند موضوع اشاره کرد؛ لزوم «ایجاد وفاق و وحدت و همبستگی ملی در کشور که در نبود آن توسعه فراهم نمی‌شود و ثبات و آرامش برای زندگی مردم ایجاد نمی‌گردد.» لاریجانی به مساله حل چالش‌های بین‌المللی نیز اشاره کرد و گفت: «ملت به افرادی رأی می‌دهند که همین مشکلات نظیر مسائل پیچیده بین‌المللی را حل کنند نه آنکه درباره آن روضه‌خوانی سیاسی راه بیندازند و نه اینکه با طرح مسائل فرعی و افزایش مشکلات ملت، نردبانی برای هوس‌های سیاسی‌پوپولیستی خود تدارک کنند، ضمنا صحنه بین‌المللی با شعارهای تند غریزی آرام نمی‌گیرد.»، لاریجانی در ادامه به این موضوع اشاره کرد که «حکمرانی مطلوب، درگروی شعارکمتر و عقلانیت اثربخش‌تر است.» وی در حوزه اقتصادی نیز به موضوع عدالت اشاره کرد و توضیح داد: «عدالت در توسعه اقتصادی، رکن است امانه شعار عدالت! بلکه داشتن نظریه عدالت و تحقق آن. عدالت در زبان صاحب‌نظران اسلامی، ایجاد زمینه رشد استعدادهای آحاد مردم است و این امر، جز با رقابت متوازن همه افراد جامعه رخ نمی‌دهد.» «حوزه اقتصاد، نه پادگان است و نه دادگاه که با تشر و دستور اداره شود.» لاریجانی در ادامه نیز خطاب به کسانی که فکر می‌کنند، مسائل اقتصادی با شعار حل می‌شود، گفت: «به جای متخصص‌بازی در دوردزدن تحریم‌ها قدری از وقت خود را صرف فراهم کردن شرایط آرام برای زندگی مردم کرده تا آنها بتوانند برای زندگی خود و فرزندان‌شان برنامه‌ریزی کنند.» علی لاریجانی در انتخابات ریاست جمهوری سال ۸۴ با شعار «هوای تازه» در کارزار انتخاباتی حضور پیدا کرد. از جمله موضوعاتی که در صحبت‌های انتخاباتی لاریجانی مطرح می‌شد؛ لزوم مدرن‌سازی دیپلماسی بود به این معنی که «در دیپلماسی مدرن، به جای اشخاص و افراد، اتکا بر سیستم و رویکرد کارشناسی مورد توجه است.» لاریجانی ضمن اینکه در اظهارنظرهای انتخاباتی نام دولت خود را «دولت امید» گذاشته بود به این موضوع اشاره کرد که اصلاحات عمل‌گرایانه را در تمامی عرصه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی دنبال خواهد کرد.» او همچنین به لزوم غنی‌سازی دموکراسی اشاره و تاکید کرد: «معتقدم که حزب باید قدرت کادرسازی و تربیت مدیران استراتژیک را داشته باشد.»

درباره نامه تاریخی رهبر انقلاب به دانشجویان آمریکایی

گفت‌وگو در سمت درست تاریخ

علی ملکی
خبرنگار گروه نقد روز

«این نامه را به جوانانی می‌نویسم که وجدان بیدار شان آنها را به دفاع از کودکان و زنان مظلوم غزه برانگیخته است.» نامه رهبر انقلاب خطاب به دانشجویان حامی مردم فلسطین در دانشگاه‌های آمریکا در بالاترین جمله آغاز شد. این اولین نامه ایشان خطاب به جوانان اروپایی یا آمریکایی نبود و پیش از این هم دو نامه دیگر توسط ایشان خطاب به این جوانان نوشته و منتشر شده بود. رهبر انقلاب در این نامه به تاریخی که در حال ورق خوردن است اشاره کرده‌اند. این موضوع از آنجا نشات می‌گیرد که امروز بر خلاف گذشته بخش بزرگی از جامعه جهانی نسبت به مساله فلسطین آگاهی پیدا کرده‌اند و روزبه‌روز بر تعداد معترضان نسبت به جنایت‌های رژیم صهیونیستی افزوده می‌شود. همچنین این نامه با کمپین «add yours» در اینستاگرام نیز همزمان شده که نزدیک به ۵۰ میلیون کاربر در شبکه اجتماعی اینستاگرام آن را بازنشر و یک رکورد قابل توجه در این شبکه اجتماعی ثبت کرده‌اند.

سمت درست تاریخ کجاست؟

از جمله مواردی که به مساله فلسطین اهمیت ویژه‌ای می‌دهد تاریخی بودن ریشه آن است. رژیم صهیونیستی در سال ۱۳۲۷، با اشغال سرزمین فلسطین اعلام موجودیت و از همان زمان جنایت‌های خود را علیه مردم فلسطین آغاز کرد و روزبه‌روز بر شدت آن افزود. لابی‌های صهیونیستی اما اجازه مخابره آنچه که در فلسطین رخ داده بود را به رسانه‌های جهانی نمی‌داد و رژیم صهیونیستی در سایه سکوت و انفعال غرب، دهه‌ها به نسل‌کشی مسلمانان بیگناه پرداخت. بنابراین نسل‌های جدید آمریکایی و اروپایی تحت چنین سانسورهای شدیدی، قادر به فهم درست وقایعی که در گوشه‌ای از دنیا در حال رخ دادن بود، نبودند.

هفت اکتبر اما نقطه پایانی بر این سکوت و سانسور دیرینه گذاشت. گروه‌های مقاومت منطقه در کنار مقاومت فلسطین برای شکست این حصر دست به‌کار شدند. به‌دنبال این اتفاق رژیم صهیونیستی عملیات‌های جنایت‌آمیز خود را تشدید کرد و قدرت‌های نظامی دنیا ازجمله ایالات متحده آمریکا با ارسال تسلیحات برای ارتش نتانیاهو، دفاع خود از جنایت‌های این رژیم را علنی کردند. صهیونیست‌ها در طول جنگ غزه حتی به مراکز درمانی هم رحم نکردند و بیمارستان‌های بیت‌الحنون و الدوره، بیمارستان مرکزی نوار غزه را بمباران کردند. آنها همچنین یکی از بزرگ‌ترین جنایات جنگی را رقم زده و با حمله به بیمارستان المعمدانی بالغ بر هزار نفر از مردم را قتل عام کردند. بنابراین رسانه‌های بین‌المللی اگر قصدی بر سانسور این اخبار هم داشتند، با این حجم از جنایت دیگر قادر به انجام آن نبودند.

این اتفاقات تا جایی ادامه پیدا کرد که روز یکشنبه ۶ خرداد منطقه رفح در جنوب نوار غزه بمباران و چادرهای آوارگان فلسطینی به آتش کشیده شد. جامعه بین‌الملل به این جنایت واکنش نشان داده و آن را محکوم کردند تا جایی که حتی وزیر امور خارجه آمریکا هم خود را به صف معترضان به این جنایت رساند و گفت: «آمریکا مخالف حمله گسترده اسرائیل به رفح است.» همچنین امانوئل مکرون، رئیس جمهور فرانسه که از سرکوبگران اعتراضات حمایت از فلسطین است، در واکنش به این حمله گفت: «من از حملات اسرائیل که بسیاری از آوارگان را در رفح کشته است خشمگین هستم. این عملیات باید متوقف شود. هیچ منطقه امنی در رفح برای غیرنظامیان فلسطینی وجود ندارد. من خواستار احترام کامل به قوانین بین‌المللی و آتش‌بس فوری هستم.» علاوه‌بر این چهره‌های مشهور جهانی فعال در حوزه‌های هنری و ورزشی که تاکنون برای خود نقشی در این فضا تعریف نکرده بودند هم جنایت‌های ناتمام رژیم اسرائیل را محکوم کرده در گفت‌وگوها و کنفرانس‌های خبری نسبت به آن واکنش نشان دادند. بنابراین با فشارهای رسانه و آگاهی‌بخشی‌های صورت‌گرفته، تصورات نتانیاهو از جنایت در سایه بر هم خورده و حالا دیگر دنیا شاهد اسناد و مدارک دال بر این جنایات است. به منظور بررسی این روند با محمدمهدی عباسی، پژوهشگر مسائل آمریکا گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید.

دانشجویان آمریکایی؛ جزئی از محور مقاومت

محمدمهدی عباسی، پژوهشگر مسائل آمریکا در توضیح نامه‌های منتشر شده از سوی رهبر انقلاب و تفاوت‌شان گفت: «نامه سوم برخلاف دو نامه اول که فضای تدوینی و تدافعی داشت کاملا بحثش تهاجمی بود. یعنی در آن فضا یک انگاره‌هایی نسبت به اسلام، قرآن و جمهوری اسلامی وجود داشت و نامه‌های قبلی تلاش داشت تا این انگاره‌ها را اصلاح کند و یک روایت متفاوت، یعنی آن روایت درست را ارائه کند. اما الان ما جرا این‌طور نیست. یک جریانی در آمریکا شکل گرفته و فضا به شکلی جلو رفته که اتفاقا ما ادعا می‌کنیم که ببینید در آمریکا محور مقاومتی شکل گرفته و بیداری اتفاق افتاده. یعنی فضا کاملا تهاجمی است. اتفاقا اگر بخواهیم تعبیر خودمانی بگوییم این جریان حتی یک پارگیری از داخل آمریکاست که به نوعی یک جبهه جهانی علیه صهیونیست تشکیل شود. این موضوع مهمی است که تفکیک دو نامه قبلی و این نامه را ترسیم می‌کند.

همین بیداری که بعد از ۷ اکتبر در بین جوانان آمریکایی و غرب شکل گرفته به خاطر این است که نسل زد یا حتی قبل‌تر که سن و سال بیشتری دارند با روایت متفاوتی از روایت رسانه‌های جریان اصلی و مدیاهای آمریکا بزرگ شده‌اند. یک روایتی همیشه از طرف سی‌ان‌ان، فاکس‌نیوز و ان‌بی‌سی از منطقه و روابط رژیم صهیونیستی و آمریکا ارائه می‌دادند و نسل جدید جدای از این روایت با روایت متفاوتی روبه‌رو شده چون شبکه‌های اجتماعی را دارد. در شبکه‌های اجتماعی صرفا آن روایت جریان اصلی نبوده و مثلا بعد از هفت اکتبر فضای آماری را دیده که ۳۵ هزار نفر کشته‌اند که هفتاد درصدشان زن و کودکند. یا تاثیر لابی «ایپک» که بزرگ‌ترین لابی صهیونیستی در فضای سیاسی آمریکاست و حتی خود رئیس جمهور آمریکا هم به آن وابسته است را دیده. این مساله مهمی است و نسل جوان کاملا روایت متفاوتی را دیده و به نوعی این بیداری و آگاهی شکل گرفته که ما حصلش را در اعتراضات دانشجویی ماه می (اردیبهشت ماه) دیدیم. حتی نظرسنجی‌ها هم نشان داد که ۷۰ درصد جوانان زیر ۳۰ سال در آمریکا منتقدهای جدی سیاست‌های این کشور در جنگ غزه بودند و مطالبه جدی آتش‌بس و توقف همکاری دانشگاه‌هایشان با شرکت‌های صهیونیستی را داشتند. چنین فضایی باعث شده دانشجو به این نتیجه برسد که بیاید و اعتراض کند. نامه رهبری هم دقیقا در این پازل تعریف می‌شود که در رابطه با این بیداری صحبت می‌کنند و آنها را به نوعی جزئی از محور مقاومت می‌دانند.»

نباید به‌دنبال اثر کوتاه‌مدت این نامه باشیم

عباسی در ادامه به عجله برخی تحلیلگران برای شناخت آثار این نامه اشاره کرد و گفت: «الان خیلی زود است که بخواهیم درباره اثر نامه صحبت کنیم؛ اشتباهی که صورت می‌گیرد این است که به دنبال اثر کوتاه‌مدت آن باشیم. نامه‌های این تیپی را نباید در فضای کوتاه‌مدت تحلیل کرد، به‌ویژه که موضوع ایجابی است و یک فضای ذهنی در آمریکا صورت گرفته است که نه به صهیونیست و نه به روابط آمریکا و اسرائیل گفتند؛ یعنی چنین مطالبه‌ای بین دانشجویان بوده از آن طرف در فراز پایانی نامه به قرآن دعوت شده است؛ یعنی یک فضای ایجابی که بیایید و این الگو را بپذیرید. این یک موضوع زمانداری است که بخش زیادی از آن مستلزم اصلاح تصویر ایران است. شاید تصویر صهیونیست در ایران به‌ویژه در بین جوانان منفی باشد اما همچنان بخشی از جوانان در آمریکا تصویر منفی را نسبت به ایران دارند و این هم باید در تحلیل‌ها لحاظ شود. تصویر هم باید اصلاح شود و اگر می‌خواهیم به آن تاثیر بلندمدت هم برسیم این یکی از ملزومات ماجراست. به نظرم نباید در کوتاه‌مدت نامه را تحلیل کرد و باید به اثرات بلندمدت آن تاکید کرد که به نوعی دعوت به قرآن و دعوت به این است که بیایند و زیر یک الگوی واحد قرار گیرند.

به نظرم نامه اول خیلی موفق و پررنگ بود. اما اگر بخواهیم نامه دوم را در فضای نقد نگاه کنیم باید بگویم تاثیراتی داشت اما تحلیل جدی که نسبت به نامه دوم وجود دارد این است که نظام توزیع نامه دوم خیلی ضعیف بود که این هم به خود نامه و محتوای آن برنمی‌گردد و طبیعتا برای اینکه آن نامه به گوش مخاطب غربی و به گوش جوان آمریکایی و اروپایی برسد مستلزم یک نظام توزیع هوشمندانه است. بخشی از آن به خاطر این است که ظرفیت‌هایی وجود نداشت یعنی مجموعه‌های رسانه‌ای مقصر بودند و ارتباط‌گیری ایجاد نشد. بخش دیگری هم این بود که آن موقع این ظرفیت شبکه‌های اجتماعی نبود؛ بنابراین نامه دوم خیلی نتوانست به آن شکلی که باید به نامه اول برسد. حداقل نامه دوم را مثل نامه اول موفق نمی‌دانم. اما بالاخره طیف‌هایی بودند به‌ویژه همین تشکلات عرب‌تبار و مهاجران تاثیراتی از این نامه داشتند اما به دلیل ضعف نظام توزیع آن تاثیری که باید وجود نداشت. ظرفیت‌های داخلی ظرفیت‌های رسمی است و همان موقع ظرفیت‌های رسمی مختلفی فعال شدند اما یک سری ngo هایی بودند که تلاش داشتند این نامه را به گوش جوانان اروپا و آمریکا برسانند، مثلا یکی از همان تشکیلاتی که عرض کردم تشکیلات صامدون بود که در شهرهای مختلف آمریکا و اروپا فعال بود؛ همین حوزه به نوعی ایفای نقش کرد. چهره‌ها هم چهره‌های تاثیرگذاری آمدند و پای این ماجرا بودند و در بحث انتشار این نامه کمک زیادی کردند یا همین تشکیلات برون‌مرزی خودمان مثل شبکه‌های پرس‌تی‌وی و العالم توانستم تا حد قابل توجهی ایفای نقش کنند؛ با این حال آن نظام توزیعی که باید اتفاق می‌افتاد که کاملا مردمی باشد و طیف‌های مختلف را درگیر کند متاسفانه اتفاق نیفتاد.»

رسانه‌های آمریکایی چاره‌ای جز پوشش اخبار فلسطین ندارند

این پژوهشگر مسائل آمریکا با بیان اینکه الان فضای رسانه‌ای آمریکا در انحصار یک جریان خاص نیست، گفت: «دو طیف رسانه تعریف می‌شوند که مقابل رسانه جریان اصلی است و بخشی از آن شبکه‌های اجتماعی توییتر، فیس‌بوک و تیک‌تاک هستند و بخشی از آن هم رسانه‌های آلترناتیو هستند. به این رسانه‌ها رسانه جایگزین گفته می‌شود، مثل دموکراسی‌نو و.... این فضا، فضای پررنگی است و بخش دیگری از آن به خاطر افرادی است که در ساختار سیاسی غرب آمده‌اند و نگاه‌های متفاوتی دارند. این خیلی در نگاه جوانان تاثیر داشته و این افراد در کنگره آمریکا علیه رژیم صهیونیستی صحبت می‌کنند، مثل «رشیده طلیب» یا سناتورهایی مثل آقای «برنی سندرز» و خانم «الیزابت وارن» منتقد جدی روابط آمریکا با رژیم صهیونیستی هستند. البته ممکن است این انتقاد صرفا از بعد اخلاق هم نباشد. مثلا آنها معتقدند که روابط با رژیم صهیونیستی برای ما منفعتی ندارد. این باعث شده است که آن روایت ناصحیح به نوعی به حاشیه برود و حتی یک جاهایی همان رسانه‌های جریان اصلی بیایند و نقطه نظرات این سناتورهای منتقد را پوشش دهند. یعنی این موضوع آنقدر در فضای سیاسی آمریکا به جریان قابل توجهی تبدیل شده است که رسانه‌های دیگر باید درموردشان صحبت کنند. به‌طور خاص در مورد همین قرارداد تسلیحاتی اخیری که دولت آقای بایدن با رژیم صهیونیستی داشت، نزدیک به ۹۰ نماینده آمریکا نامه زدند و به این قرارداد اعتراض کردند. پس این مساله وزن قابل توجهی دارد و رسانه مجبور است پوشش دهد و دانشجو هم متوجه آن می‌شود.»

احتمال تغییر جهت اعتراضات از دانشگاه به خیابان

عباسی در ادامه به تعطیلات تابستانی دانشگاه‌ها اشاره کرده وگفت: «متغیر جدی وجود دارد و باید در تحلیل‌ها به آن توجه شود و این است که برخی در روزهای اخیر می‌گفتند احتمالا بعد از این نامه یا موج‌های دیگری که قرار است رخ دهد، اعتراضات دانشجویی تشدید می‌شود. مساله مهم این است که الان بحث امتحانات در دانشگاه‌های آمریکاست و فصل تابستان است. در این فصل دانشگاه‌ها در همه جای دنیا تعطیل هستند.

این عامل مهمی است در فروکش کردن بخش مهمی از اعتراضات اما نکته مهم‌تر این است که شاید در سطوح دیگر شاهد اعتراضات باشیم. جنگ غزه جنگ مهمی است و براساس نتایج نظرسنجی گالوپ دو سوم مردم آمریکا مطالبه جدی آتش‌بس دارند و موسسات دیگر هم آن را تصریح می‌کنند. اگر این مطالبه اتفاق نیفتد و محقق نشود در سطوح مختلف شاهد اعتراضات خواهیم بود. یعنی شاید به دلیل تعطیلی دانشگاه در این سطح نباشد اما در سطح خیابان‌ها شاهدش خواهیم بود. مثل اعتراضات چندصد هزارنفری خیابانی که در هفته‌های اول بعد از هفت اکتبر در واشنگتن دی‌سی دیدیم و گفتند بزرگ‌ترین تجمع ضد جنگ در ۲۰ سال اخیر بود.»

چرا این نامه الان منتشر شد؟

عباسی معتقد است که ملاحظات جدی در انتشار نامه وجود داشت و این ملاحظات مد نظر شخص رهبری هم بود. وی در توضیح این ملاحظات گفت: «یک نگرانی جدی وجود داشت که وقتی این نامه منتشر شود در جامعه آمریکا فضا امنیتی است و آمریکا ۱۶ سازمان اطلاعاتی و امنیتی دارد. اینها منتظر هر فرصتی هستند که اعتراضات دانشجویی که کاملا خودجوش است ما حصل سال‌ها بیداری که علیه صهیونیست آمریکا شکل گرفته را به کشورهایی مثل ایران روسیه و چین منتسب کنند. شاید اگر این نامه در هفته‌های اول اعتراضی مثلا در همان ۱۸ آوریل که دانشگاه کلمبیا شروع کرد منتشر می‌شد می‌توانست این بهانه را به دست ساختار اطلاعاتی و امنیتی آمریکا بدهد و فضا را به سمت سرکوب ببرد. همین الان هم که منتشر شده می‌بینیم که سناتورهای مختلف سوءاستفاده کرده و به دانشجویان آمریکا به تعبیر خودشان می‌گویند ببینید آیت‌الله از شما حمایت کرده. یعنی چنین فضایی در هفته‌های اول می‌توانست شکل بگیرد و مانع تداوم جنبش دانشجویی در آمریکا شود به نظرم این ملاحظه قابل توجهی بود. ملاحظه دوم هم این است که فضا باید مقداری جلو می‌آمد و آن فضای سلبی پررنگ می‌شد تا بعد از آن دعوت به قرآن و این الگوی واحد که می‌تواند نجات‌بخش همه باشد مطرح شود که ان‌شاءالله در بلندمدت اثرات مثبتی داشته باشد.»

شنبه ۱۲ خرداد ۱۴۰۳
شماره ۴۱۵۲
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY